№ 274. Czwartek 1. Grudnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Dnia 6. grudnia 1859 o godzinie 10tej przed południem odbędzie się 34te publiczne losowanie listów zastawnych galic. stanowego Towarzystwa kredytowego w sali radnej tegoż Towarzystwa w gmachu zakładu narodowego imienia Ossolińskich. — Suma do losowania przeznaczona wynosi 112.800 złr. mon. konw.

Lwów, dnia 29. listopada 1859.

(Stan zdrowia we Lwowie.)

Lwów, 28. listopada. W miesiącu października r. b. niebyło żadnej takiej choroby, którąby liczbą wypadków przeważała nad wszystkiemi innemi. Najwięcej jeszcze było słabości kataralnych, cierpień pochodzących z reumatyzmu, kilka wypadków zapalenia płuc i tyfusu, a z rzędu słabości chronicznych przypadło najwięcej chorób płucowych.

Do pozostałych w tutejszym szpitalu powszechnym 412 chorych z końcem miesiąca września, przybyło w październiku dalszych 278, a z wziętych do kuracyi 690 chorych wyzdrowiało 183, jako niepodobnych do wyleczenia wypuszczono 13, umarło 26, a 466 pozostało jeszcze w kuracyi z końcem miesiąca.

Ogólny stan chorych w pomienionym szpitalu powszechnym większy był w porównaniu z miesiącem wrześniem r. b. o 17, a w oddziale chorób wewnętrznych o 3, gdy tymczasem w porównaniu z odpowiednim miesiącem roku zeszłego było w październiku r. b. więcej chorych o 44.

W ogóle było w stołecznem mieście w miesiącu październiku r. b. 212 wypadków śmierci — o 5 więcej niż we wrześniu r. b., a o 16 więcej niż w październiku roku zeszłego.

(Palenie tytoniu po szpitalach wojskowych. — Biuro spraw kolei żelaznych. — Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 28. listopada. Jego c. k. apostolska Mość raczył najłaskawiej zezwolić najwyższą uchwałą z dnia 14. września, ażeby pod pewnemi warunki, pozwalać palić tytoń także i słabym w wojskowych szpitalach, oraz ażeby słabym wydawano tytoń „limito“ bezpłatnie.

Na mocy tego najłaskawszego zezwolenia wydała nadkomenda armii okolnikiem z dnia 4. października b. r. potrzebne w tym względzie postanowienia i rozporządziła, ażeby w każdym szpitalu zakupiono odpowiedni zapas tytoniu z rządowych składów tytoniowych za złożeniem ceny przepisanej, i ażeby z tego zapasu wydawano tytoń bezpłatnie słabym i rekonwalescentom stanu żołnierskiego w miarę lekarskiej ordynacyi.

— W przeprowadzeniu obwieszczonych postanowień co do podziału sekcyi rozwiązanego ministeryum handlu, przemysłu i publicznych robót, ustanowiło ministeryum finansów dla załatwienia dawniejszych spraw żelaznej kolei państwa ministeryalną komisyę, której powołaniem jest: dokończyć budowę wiedeńskiej kolei komunikacyjnej między południową a północną koleją i załatwić wszystkie sprawy odnoszące się do budowy albo obrotu istniejących niegdyś kolei państwa, do czego głównie należą: likwidowania z przedsiębiorcami i liwerantami, sprawdzenie rachunków za ukończone jednak jeszcze nie zapłacone budowle, zaległe wykupienie gruntów i uregulowanie stosunków urzędników i sług byłej kolei państwa.

— W Wenecyi spalono dnia 23. b. m. w c. k. mennicy w obecności przeznaczonej na to komisyi znowu 1 milion papierów rządowych z pożyczki z 1859 roku. W ogóle spalono już dotąd 11 milionów.

Ameryka.

(Doniesienia z Chili. — Zakład „Insolwentów.“ — Sprawa San Juan.)

Nowy York, 26. paźdz: Wiadomości z Chili donoszą: „Na araukańskich Indyanów przygotowują teraz wyprawę, która składać się ma z 2000 ludzi; zamiarem wyprawy jest: ukarać ich za ostatnie rabunki, i wziąć w posiadanie terytoryum, które zamieszkują a które należy do nowo na południu utworzonej prowincyi otoczonej rzeką Imperial. Ale rabunki, o które obwiniają Indyanów araukańskich mają być bardzo przesadzone. Według wiadomości z Talcahuano mieli się udać w głąb kraju, gdy się dowiedzieli o zamierzonej na nich wyprawie; zaś korespondencya z Niacimento utrzymuje, że dzicy spalili San Carlos, Santa Barbara i Angelles oraz, że do 10.000 mieszkańców opuściło z bojaźni wyspę Vergara; Indyanie znajdują się w zupełnem posiadaniu, jest zatem na czasie, wystąpić przeciw nim stanowczo.

— Dnia 1. września ukończy kongres swoje posiedzenia, jednak zwołane zostanie nadzwyczajne zgromadzenie dla załatwienia bieżących kwestyi i ustanowienia budżetu na rok przyszły.

— Ma być utworzony osobliwszy zakład pod nazwiskiem „Insolvent Fund“; dążnością tego zakładu jest: zakupywać wszelkie pretensye kredytorów w wypadku insolwencyi. Instytut założony zostanie w Valparaiso i spodziewają się osiągnąć tem samem korzyść podwójną, to jest: zapobiedz licznym bankructwom, i utworzyć nową gałęź zyskownej spekulacyi, co zdaje się być głównym zamiarem i dla tego spodziewają się zebrać kapitał 500.000 dolarów.

— Zawarty z Belgią traktat, stanowiący, że obywatelom obudwu państw ma być zagwarantowana wolność wyznania, nie zjednał dla siebie duchowieństwa, dziennik *Commercio* jednak przyznaje co do tej kwestyi słuszność zupełną.

— Wiadomości z kopalni pod Copiapo są pomyślne równie jak z Tres Puntas, a w Canarcillo także znacznie więcej niż dawniej wydobyto złota.

— *San Francisco Bulletin* donosi o stanowczem wystąpieniu władz zjednoczonych Stanów na wyspie San Juan, co lubo może być potrzebnem, niesłychanie jednak utrudnia obrót handlowy i uszczupla rybołowstwo, którem zajmują się w tej okolicy na wielką skalę: Parostatek „Caledonia“ przedsiębrał dnia 25. z. m. wycieczkę z angielskiej Columbii i właśnie zamierzał zawinąć w pobliżu wyspy, gdy urzędnik z strażniczego domu przybył na okręt i oznajmił, że bez zezwolenia z Townsend nie wolno ani podróżnym wysiadać na ląd ani wyładowywać towarów. Parostatek musiał zatem zarzucić kotwicę; później dopiero nadpłynęła łódź po podróżnych, którym jednak gdy wysiedli na ląd oświadczono, że tą razą uważać to mają tylko za grzeczność, i że więcej nie nastąpi to nigdy, wprawdzie nad tem ubolewają, ale jest świętym obowiązkiem zachowywać ściśle istniejące ustawy.

Plakat przybity publicznie w zatoce Wiktoryi oznajmia, że wojenne ustawy zjednoczonych Stanów są prawomocne na wszystkich wyspach na wschód od kanału Harro, i że statki, które by chciały lądować podpadają konfiskacie. Taki wypadek już się wydarzył, gdyż jedna z łodzi starała się wyładować 500 galonów wódki (whiskey) została jednak przytrzymaną i tak łódź jak towar skonfiskowano a winowajców skazano na 500 dolarów kary pieniężnej i rok więzienia.

Fortyfikacye w Wiktoryi wznoszą się raźnie. Wioska albo miasto San Juan, przedtem nim przybyły wojska, liczy teraz 10 do 15 domów, sklepy, piekarnie i t. d., utrzymują, że wkrótce może stanie tam jedno z najznaczniejszych miast washingtońskiego terytoryum.

Portugalia

(Rozwiązanie Kortezów.)

Telegrafem donoszą z Lizbony 23. listopada. Ponieważ rozwiązanie Kortezów stało się żywotną kwestyą dla istnienia ministeryum, przeto wydał Król dzisiaj dekret nakazujący to rozwiązanie. Nowe izby zwołane są na 27. stycznia.

Hiszpania.

(Utarczki z Maurami. — Okręta w Algesiras. — Cholera. — Składki na żydów.)

Madryt, 22. listopada. Marokanie odbiegli skład swój, obejmujący 700 kul działowych, i zabrał je jenerał Echague. Maurowie walczą bardzo słabo, fortyfikują się. Słota uczyniła niepodobną żeglugę na kanale.

Według *Correspondencia* wynoszą koszta eskadry hiszpańskiej na wyprawę marokańską około trzy miliony realów miesięcznie.

— Z Algesiras zawiera *Patrie* następujące pismo: Stojąca w zatoce francuska eskadra pod dowództwem wiceadmirała Desfossés przerwała codzienne swe komunikacye z tem miastem, gdyż tam grozy się cholera. Stosunki między francuską i angielską eskadrą

były serdeczne. Oddział okrętów angielskich miał dnia 12. listopada opuścić Gibraltar, i słychać, że francuskie okręta liniowe powrócą także do Tulonu. Na wezwanie katolickiego biskupa w Gibraltarze otworzyli oficerowie i szeregowcy francuskiej eskadry subskrybcyę na korzyść zbiegłych z Maroku 3000 żydów, i poszła bardzo pomyślnie.

Anglia.

(Werbunki. — Oddział sanitarny do Chin. — Kości sprowadzane. — Kolej żelazna pod wozy. — Korpusy ochotnicze.)

Londyn, 25. listopada. Jak tylko w Woolwichu otrzymano doniesienie, że przybył pierwszy oddział z Indyi wracającej artyleryi bengalskiej z 800 ludzi, niezwłocznie wysłał minister wojny na plac wylądowanie sierzantów werbunkowych zaciągać wszystkich, którzy dalej chcieliby służyć, do królewskiej armii.

— Poczyniono przygotowania, ażeby na początku przyszłego miesiąca wysłać do Chin do 250 podoficerów i szeregowców z oddziału sanitarnego.

— Kości sprowadzone z Krymu do Anglii, mają być według doniesień z Hull rzeczywiście zwierzęce, i starannie doglądano, ażeby między te nie wmieszały się kości ludzkie.

— W Dublinie zamierzają utworzyć towarzystwo akcyonaryuszów dla założenia szyn z środka miasta do przedmieść pod użytek ciężkich bryk, i na sposób jak w Nowym Jorku zaprowadzone są od dawna. Potrzebny kapitał podają na 100.000 funt. szterlingów. W Londynie proponowano już po kilkakroć założenie podobnych kolei, ale dotąd ani jednej jeszcze nie założono.

— Niektóre irlandzkie dzienniki domagały się, ażeby rząd zezwolił utworzyć korpusy ochotników na wzór angielski. Inni zaś pragną, ażeby cała katolicka młodzież Irlandyi, zdolna do broni, ofiarowała się w posługi Papieża, mniemając, że za pomocą Irlandyi zwalczyłby Papież swoich nieprzyjaciół.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Ruiny wieży w Compiegne. — Okolnik względem raportów do ministerium. — Uznanie p. Buoncompagni. — Nauki pobierane. — Port Fecamp. — Należytości autorom dramatycznym. — Podatek od pomieszkania. — Nadzór w instytutach wojskowych.)

Paryż, 25. listopada. Baron Bourqueney, pierwszy francuski pełnomocnik na konferencyach w Zuryku, otrzymał wielki krzyż orderu Św. Szczepana, margrabia Banneville, drugi francuski pełnomocnik, wielką wstęgę orderu żelaznej korony; zaś drugi austryacki pełnomocnik p. Meysenburg, i drugi sardyński pełnomocnik otrzymali wielki krzyż legii honorowej.

— Lord Cowley donosi o zupełnem porozumieniu się Anglii względem kongresu.

— Angielski poseł w Konstantynopolu, Sir Henry Bulwer, otrzymał instrukcye popierać usiłowania p. Thouvenel w sprawie kanału Suez.

— Temi dniami zwiedzał Cesarz ruiny wieży broniącej niegdyś przystępu do Compiègne, zkąd wyszła nieszczęśliwa wycieczka dziewicy orleańskiej, ze dostała się w ręce Anglików.

— Minister spraw wewnętrznych p. Billault wydał następujący okolnik:

Panie Prefekcie! Rzeczą jest potrzebną, by minister spraw wewnętrznych zawiadomiony był zawsze jak najdokładniej i w zupełności o wypadkach i stosunkach, których zestawienie wyjaśnić może stan rzeczy polityczny, moralny i materyalny każdego departamentu w Cesarstwie. Przedkładane potąd ministerstwu okolnikiem z 30. listopada 1854 i 4. lutego 1857 sprawozdania są w tem niedogodne, że dostają się do rąk moich w dłuższych przerwach. Oprócz tego wiem to z doświadczenia, że zawierają więcej ogólników i przytoczeń pobieżnych, niż rzeczywistych wypadków i wykazów praktycznych. Natomiast i sprawozdania codzienne przykazane okolnikiem z 5. maja 1859 nie przydałyby się na wiele, gdyż w czasach zwyczajnych nie byłoby o czem rozpisywać się tak często, i pomnożonoby tym sposobem tylko pisaninę bezpotrzebną.

Zdaniem mojem byłoby może najlepiej, gdyby obydwa te rodzaje sprawozdań, zwłaszcza że jedne są za częste, a drugie następują w przerwach zbyt długich, zastąpiono relacyą sumaryczną, którą mi przesyłać należy dnia 10., 20. i 30. każdego miesiąca. Od podwładnych panu podprefektów żądać też masz pan takiej samej relacyi, którą przytoczysz w swojem sprawozdaniu. Nie idzie mnie o próżne słowa i piękne okresy, lecz raczej o przytoczenie wypadków i o uwagi praktyczne. W tym względzie, jak niemniej i we wszystkich innych punktach odnoszących się do Twojej panie Prefekcie administracyi, masz pan bezwzględnie usunąć wszelką pisaninę niepotrzebną. Rozumie się przy tem, że o każdym wypadku ważniejszym masz mnie pan zawiadomić niezwłocznie w drodze telegraficznej. *Billault.*“

Osnowa artykułu Monitora o p. Buoncompagni jest następująca:

„Rząd Cesarza w obawie, by zlaniem władzy na p. Buoncompagniego nie uprzedzano tak samo jak i rejencyą przyznaną księciu Carignan tych kwestyi, których załatwienie ma być przedmiotem obrad kongresu, spoglada z ubolewaniem na powzięcie tego środka. Wrażenie to zostało złagodzone oświadczeniami danemi przez rząd sardyński z własnego popędu, i z których się okazuje, że utrzymanie porządku jest jedynym tylko powodem oddania władzy p. Buoncompagni'emu, i że skoncentrowanie władz rządów średniowłoskich nie będzie miało w ręku jego znaczenia rejencyi.

Musimy przy tej sposobności przypomnieć, że Monitor jest jedynym tylko organem polityki rządu.“

— Słuchacze prawa byli dotąd obowiązani, nie tylko uczęszczać na odczyty prawnicze, ale oraz słuchać przynajmniej jeden kurs w falkultecie „des lettres“ obejmującym odczyty literackie, historyczne i filozoficzne. Teraz pozwolono im słuchać zamiast tego i odczytów teologicznych.

— Słychać o nowem przeistoczeniu ministeryum dla Algeryi.

— Jak wiadomo, ma port Fecamp urządzony być na port wojenny. Korespondent paryski pisze dziennikowi londyńskiemu *Herald* w tej mierze między innemi: „Znany dobrze handlarzom węgla z Newcastle port Fécamp położony w pobliżu Havre przekształcony być ma na arsenał ze stacyą wojskową. Port Fecamp położony jest doskonale dla strażowania Portsmouthu, tudzież portów w Hampshire i Sussex.

— Cesarski dekret reguluje należytości autorów i pensyi aktorów *w Theatre Francaise.* Należytości autorów wynosić mają na przyszłość 15 procent z dochodów brutto, tak, że autor, jeżeli jego sztuka zajmie cały wieczór, pobiera 15 proc. Dwie sztuki o równej liczbie aktów otrzymują każda po $7\frac{1}{2}$ proc., 4 albo 5 aktów 11 proc., a między tem 2aktowa sztuka 4 proc. dochodów wieczora i t. d. W odnośnym raporcie do ministra państwa sprawdza ustanowiona komisya (składająca się z pp. J. Baroche, Augier, Bouilhet, Camille, Doucet, Empis, Merimée, Pelletier, St. Beuve, Samson, J. Sandeau, Ed. Thierry), że dochody teatru, które w 1831 roku spadły na 300.000 fr. wynoszą teraz blisko 800.000 fr. Ale, dodaje komisya, pomimo świetności przedstawień, pomimo napływu widoków i doskonałości aktorów postrzegać się daje znaczny ubytek nowego repertoarza, prawie zupełny brak nowej literatury.

— Inny dekret ustanawia podatek od pomieszkań w Paryżu na 1860 rok. Od mieszkania nad 1500 fr. płacą 9 prc. i tak coraz mniej aż do pomieszkania od 499 — 250 fr., od których płacą 3 prc. Pomieszkania poniżej 250 fr. są wolne od podatków.

Znów inny dekret odnosi się do reorganizacyi cesarskiego wojskowego „Prytaneum“. Na propozycyę marszałka ministra wojny Randon ma być zaprowadzony w tym wojskowym zakładzie także i żywioł cywilny. W tym zamiarze ma być przydany wojskowemu komendantowi Prytaneum urzędnik uniwersysetu w charakterze „inspektora nauk“. Dalej podpadać mają słuszni uczniowie (1. batalion) pod prawa wojskowe, bataliony 2. i 3. zaś podpadają pod regulamin zaprowadzony w zakładach uniwersytetu.

Uczniowie w liczbie 90 wydaleni z zakładu w skutek buntu z upłynionego marca mają być na wniosek ministra na zawsze wykluczeni.

Włochy.

(Rządy Włoch centralnych. — Wystąpienie z służby p. Bouncompagni. — Sekwester na dobra p. Bargagli. — Odezwa jenerała Kalbermatten. — Usposobienie ludności. — Niepokoje w Neapolitańskiem.)

Turyn, 20. listopada. *Staffeta* donosi, że zniknęła różnica zdań względem pana Bouncompagni, a rządy Toskanii, Parmy, Modeny i Bononii poruczają mu jednogłośnie dyrekcyę spraw Włoch środkowych. Według *Espero* przybierze Bouncompagni tytuł prorejenta i złoży we Florencyi jednostajny rząd dla całych Włoch. Dnia 19. miał odjechać do Turynu i na Parmę, Modenę i Bononię udać się do Florencyi. Sekretarzami jego będą hrabia Alfieri, margrabia Cavour (syn) i dawny deputowany Rezasco. Farini i Ricasoli będą jeneralnymi gubernatorami z zupełną władzą; pierwszy tam, gdzie jest teraz, a drugi w prowincyach położonych po tej stronie Apeninów.

— Urzędowy dziennik *Gazz. Piemontese* umieszcza następujące doniesienie:

„Wczoraj dnia 22. b. m. raczył przyjąć Jego Mość Król na propozycyę ministra sekretarza państwa w sprawach zewnętrznych na audyencyi prośbę p. Bouncompagni, nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra, ażeby go uwolniono od obowiązków i przyznano mu przynależne prawa do pensyi.“

— Rewolucyjny rząd w Toskanii wydał następujący dekret: „Na wszelkie ruchome i nieruchome dobra margrabiego Scipione di Bargagli, że się okazał w stanie powstania, (postozi in stato di rebellione) kładzie się sekwestr, ażeby posłużyły za rękojmię pretensyi państwa do niego za wszelką szkodę, którą margrabia Bargagli wyrządził państwu i jeszcze wyrządza.“

— Do *Univers* piszą: Rewolucyjni emisaryusze używają w Pesaro wszelkich sprężyn, ażeby papieskich żołnierzy nakłonić do dezercyi: armia jednak opiera się wszelkiej ponęcie, zachowuje najlepszy sposób myślenia i karności, słowem postępowanie, które spowodowało jenerała Kalbermatten wydać następujący dzienny rozkaz:

„Żołnierze! Od siedmiu miesięcy narażeni jesteście na piekielne ponęty i machinacye. Naczelnicy rewolucyi starali się bezustannie spotwarzać papieską armię w publicznych dziennikach i proklamacyach. Teraz zmieniają swój sposób postępowania i podstępnemi środkami starają się nakłonić was do dezercyi, ażebyście pomnożyli szeregi świętokradzkich napastników państw papieskiej stolicy; wzywają was do opuszczenia waszych chorągwi, t. j. ażebyście się zhańbili i poniżyli, jestto krwawa krzywda, które nam wyrządzają.

Ci zdrajcy ośmielają się sądzić, że katoliccy żołnierze, którzy od tak dawna z niecierpliwością oczekują chwili walki za najszla-

chetniejszą i najświętszą sprawę, byliby zdolni sprzeniewierzyć się swojemu Bogu, swojemu Monarsze i przysiędze.

Cierpliwości żołnierze! Dzień sprawiedliwości jest bliski. Chlubą niech wam będą ważne usługi, jakie pełniliście dla państwa; chlubą niech wam pozostanie zadziwiająca karność wasza, wasze postępowanie i wasza niezłomna jedność; tem wszystkiem zjednaliście dla siebie łaskę Ojca świętego i podziwienie całego katolickiego świata.

Wasz jenerał szczyci się, że wami dowodzi, gdyż zna waszą wartość i wie, czego może się po was spodziewać."

— *Univers* dodaje jeszcze, że rozjątrzenie w Romanii na teraźniejszego władcę osiągnęło już stopień bardzo wysoki. Głównie rozjątrzeni są posiadacze gruntów, że podatki płacić muszą na półtora roku naprzód. Ludność na prowincyi domaga się pozwolenia i pomocy do wypędzenia Piemontów. Podobny sposób myślenia panuje w księstwach; obawa tylko okrucieństwa, jakiego dopuszczono się na hrabi Anviti, wstrzymuje lepszą ludność, że nie opiera się teraźniejszej władzy. Z rozporządzenia Fariniego będzie Bononia obwarowana, a w budżecie wydatków podano koszta na 500.000 fr. Rewolucyjny rząd w Toskanii wydał do europejskich mocarstw okólnik względem wotum narodowego zgromadzenia we Florencyi, odnoszącego się do propozycyi rejencyi księcia Carignan.

— Do *Indépendance Belge* piszą z Neapolu pod dniem 19. b. m.: W Potenzy, stolicy prowincyi Basilicata wybuchło powstanie i rząd wysłał tam garnizony z Avellino, Nocery i Salerno pod dowództwem jenerała Scotti. Korespondent dodaje, że, jak sądzą, bunt był przygotowany od dawna.

Niemce.

(Komisya wojskowa w Prusach. — Konferencye wirceburskie.)

Prusy. Upewniają, że uchwały w obradach komisyi wojskowej nad organizacyą armii mają być wprawdzie w głównych punktach utrzymane, lecz w szczegółach zajdą znaczne odmiany, a mianowicie pod względem finansowym. *Neue Pr. Ztg.* dodaje przytem, że nowe podatki z powodu zaprowadzenia tych zmian wojskowych nie będą nałożone.

Bawarya. Minister spraw zewnętrznych baron Schrenk odjechał 22go b. m. do Wirceburga. O przyszłej konferencyi tamtejszej piszą powsz. gazecie augsburskiej z Monachowa:

„Konferencya wirceburska daleka jest od wszelkich nieprzyjaznych lub choćby tylko niechętnych dążności w obec wielkich mocarstw niemieckich, lub w obec jednego z nich, i zapewne nie należy dążności takich upatrywać w usiłowaniach niemieckich państw środkowych i małych w zamiarze lepszego porozumienia się i skuteczniejszego działania. Takie zjednoczenie się nie jest w niczem przeciwne duchowi związku, a do czego zdążają Prusy w zakresie ekonomii narodowej za pomocą zjednoczenia celnego, i co sprawiły już dla polepszenia stosunków przemysłowych i handlowych w Niemczy, do tego też samego możnaby dójść w państwach środkowych i małych niemieckich w drodze prawodawstwa i w sposób podobny tamtemu, kiedy już trudno o ściślejsze porozumienie się w tej mierze z wielkiemi mocarstwami niemieckiemi. — Słychać, że na konferencyach tych będzie obecny i bawarski poseł przy związku baron Pfordten. W nieobecności barona Schrenk'a obejmie radźca państwa p. Pelkoven, ministerstwo domu królewskiego i spraw zewnętrznych, tudzież handlu i robót publicznych, i rozpoczął już tymczasowe swe urzędowanie."

Szwecya.

(Król do Norwegii.)

Sztokholm, 18. listopada. Dzisiaj rano o 7. godzinie wyjechał Król parostatkiem do Aborgi, zkąd uda się w dalszą podróż do Norwegii. Przed swoim odjazdem ustanowił na czas swojej nieobecności rząd prowizoryczny pod prezydencyą księcia Oskara z ministrów sprawiedliwości barona de Geer, wojny jenerał-majora Björnstjerna i radcy państwa N. F. Wallensteen.

Rosya.

(Rozporządzenia i reformy w administracyi.)

Petersburg, 16. listopada. Cesarski dwór opuścił wczoraj Gaczynę i zajął mieszkanie w Carskiem Siole.

Na przedstawienie jenerał-admirała nakazał Cesarz rozwiązać niezwłocznie południowy powiat marynarskich budowli i ekonomiczny komitet tego powiatu, oraz ażeby naczelnicy komendy inżynieryi z Mikołajewa i Sebastopola połączeni zostali bezpośrednio z miejscową zwierzchnością marynarki i departamentem okrętowych budowli w ministeryum marynarki.

Pol. Ock. Anz. pisze, że dla zaprowadzenia reform w celnym systemie nowy utworzono komitet.

St. Petersb. Ztg. donosi: „Po zaprowadzonej niedawno reformie w systemie administracyi finansowej dochodzą nas liczne a pożądane wiadomości w tym względzie; niedawno jeszcze donosiliśmy o gotującem się przekształceniu systemu kredytowego, o wydaniu nowych pięcio-procentowych biletów bankowych i innych środkach, które w historyi naszego finansowego systemu główną tworzą epokę; teraz według dziennika *Pol. Ock. Anz.* znów donieść możemy czytelnikom następujące nowe wiadomości w tej ważnej kwestyi: krajowy kredyt, na którego organizacyę zwrócił rząd państwa całą swoją uwagę, wymaga niezbędnie zaprowadzenia hipotekarnych książek. Projekt jest już ułożony, i spodziewamy się, że wkrótce zostanie przeprowadzony."

Turcya.

(Sprostawania. — Uspokojenie Krety.)

Piszą z Konstantynopola pod dniem 13go b. m. *Journal de Constantinople* oświadczył się niedawno z oburzeniem na zmyślone podanie korespondenta jednego paryskiego dziennika, że syn Sułtanki Muniry, córki Sułtana i małżonki Mahmuda Baszy został zaraz po narodzeniu zabity. *Journal de Constantinople* powołuje się na zeznania lekarzy. Sułtanka Dżemile, małżonka Mahmuda Baszy, powiła w najcięższych boleściach nieżywe dziecię. Rząd wysokiej Porty był zmuszony wszystkim w Konstantynopolu wychodzącym dziennikom dać ostre upomnienie, żeby nietylko przeciw niemu, lecz także przeciw wszystkim przyjaźnym rządom lekkomyślnie nie występowały. Na wyspie Kreta przywrócono zupełnie pokój, Kabuli Effendi czeka na zamknięcie czynności komisyi, by wysokiej Porcie przedłożyć główne sprawozdanie o stanie wyspy. Ponowiono zakaz żeglować nocną porą przez Dardanele bez szczególnego pozwolenia i przestrzegania odnośnych przepisów.

Azya.

(Pogłoski o śmierci Nena Sahiba.)

Lahore Chronicle przynosi pogłoskę o śmierci Nena Sahiba: „Nasz korespondent z Audy właśnie donosi nam o śmierci Nena Sahiba." List datowany jest z dnia 7. października:

„Nadeszła wiadomość, że Nena Sahib umarł dnia 2. października w dolinie Dhang nad granicą Nepalu. Jego sprzymierzeńcy rozprószyli się w rozmaitych oddziałach. Bani Madho z Byswarryh (dotąd nieznany) jest bardzo słaby, i wątpią, czy żyć będzie."

Afryka.

(Poselstwo Beja tunetańskiego. — Klucze Kordowy i Granady w ręku Maurów.)

Tunet, 15. listopada. Bej tunetański wysyła nadzwyczajne poselstwo do Konstantynopola z prośbą o religijną inwestyturę.

Maurowie utrzymują, że jeszcze mają w swym ręku klucze Kordowy i Granady. Pierwsze znajdują się w Rabacie, drugie zaś w Fezie. Te relikwie dawnego ich panowania w Hiszpanii bywają obnoszone w ważnych wypadkach z wielką uroczystością, i wzniecają największy zapał do boju. W Rabacie obnoszono klucze z wielką uroczystością na srebrnej tacy, i wystawiono je na trzy dni w wielkim meczecie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 28go listopada. Królewsko-hiszpańska ambasada przy tutejszym dworze otrzymała wczoraj następującą telegraficzną depeszę:

„Do 4000 Maurów uderzyło dnia 25go b. m. na okopy wojskowe pod Ceutą. Odparci przez wojska hiszpańskie zostawili na pobojowisku wiele trupów i broni. Pułk jazdy Bourbon dwa razy nacierał na nieprzyjaciela.

Berlin, 28. listopada. Tutejszy poseł heski otrzymał rozkaz, i odjechał aż do dalszego rozporządzenia do Drezna. Pruski poseł w Hesyi pan Sydów pojechał za urlopem do Berlina. Formalne odwołanie nie nastąpiło jeszcze.

Turyn, 24. listopada. Tutejszy rząd gwarantuje rządowi rewolucyjnemu w Toskanii pożyczkę na 30 milion. lirów, i przyjechał tu układać się o to bankier Bastogi z Liwurny. — Książę Centurioni mianowany jest gubernatorem w Bergamu, a Rebadengo w Kremonie. — Margrabia Rosa odjechał do Raweny dla objęcia intendantury. Z dniem 1. stycznia 1860 będzie w całej Sardynii zaprowadzona lira włoska. — Garybaldi wydał wczoraj z Genuy proklamacyę do swoich towarzyszów broni w centralnych Włoszech, zachęcając ich do wytrwałości.

Modena, 23. listopada. Fanti wydał rozkaz, ażeby od 1go grudnia pociągano do odpowiedzialności wszystkich, którzy bezprawnie używają odznak wojskowych.

Florencya, 23go listopada. Podpułkownik Nino Bixio powrócił do Florencyi.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 16. listopada. Na dzisiejszym targu było 150 wołów z Węgier i Galicyi, i tylko 6 sztuk zostało nieprzedanych. Ceny spadły w porównaniu z przeszłym tygodniem, i cetnar mięsa wypadł na 18zł.18c. w. a. Za najlepszą parę wołów wagi 880 ℔ mięsa i 120 ℔ łoju płacono 200zł.; za najpośledniejszą wagi 480 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 88zł. Przeciętna cena z 92 przedaży wypadła na 120zł. za 620 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. listopada.

Hotel rosyjski: PP. Niezabitowski Napol., z Nakła. — Swierzawski Al., z Szczepiatyna. — Siemiginowski Bron., z Torskiego. — Jaworski Jan, ze Stryja.

Hotel europejski: Br. Szaflicki Fryd., z Stanisławowa. — Złocki Wikt., z Myszkowiec. — Rubczyński Maur., z Uherzec. — Jankowski Wojc., z Rosochowaćca. — Ochocki Kal., z Białejbożnicy.

Hotel Langa: Gontard Henr., c. k. major i Schloysnig Teod., c. k. pułkownik, z Gródka.
Hotel krakowski: Kiss Stan., c. k. porucza., z Tarnopola.
Pod tygrysa: Wiliczkowski Marc., c. k. podporuczn., z Przemyśla.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30 listopada.

PP. Kęszycki Alex., do Dźwinogroda. — Bocheński Alojzy, do Otyniowiec. — Szczepański Tad., do Czajkowiec. — Kabat Alexan., do Humnisk. — Mysłowski Józ., do Dźwiniacza. — Raciborowski Ant., do Rosyi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	323 24	+ 4.4°	82.4	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	324.41	+ 4.7°	75 6	zachodni „	„
10 god. wiecz.	322 89	+ 2 1°	89 2	„ „	„

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Robert diabeł.**“

Kurs lwowski.

Dnia 30. listopada.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	79	5	85
Dukat cesarski	„ „	5	84	5	89
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	98	10	14
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	90	1	93
Talar pruski	„ „	1	85	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	83	—	83	63
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	22	72	78
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	50	78	25

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 30 listopada.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.30. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 72.35; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—; z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —; po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu — —; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 903 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 204.90; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 106 60. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 124 15. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. — —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% — procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.87, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 28. listopada.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	68.—	68 50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	78 50	78 60
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	72.40	72 60
dtto. „ 4½% za 100 zł.	63 75	64.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	340.—	345.—
„ 1839 „ 100 „	118.—	118.50
„ 1854 „ 100 „	113.—	113 50
Renty Como po 42 lir. austr.	17.—	17.50

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	91.—	92.—
	Węgier	73.—	73.50
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	71.50	72.—
	Galicyi	72.50	73.—
	Bukowiny	71.—	71 25
	Siedmiogrodu	71.—	71 50
	innych krajów koronnych	86.—	94.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	901.—	903.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	204 80	204.60
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	582.—	584.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1934 —	1936
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	270.50	271.—
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	174.—	174 50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	137.—	137 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Południ.-Lomb.-weneckiej i centralno-włoskiej kolei po 200 zł. w. a. z 80 zł. (40%) wpłaty, nowe	147.50	148 —
Kolei Grac-Koflach i towarzystwa górniczego po 200 zł. w. a.	—.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	432.—	433.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	241.—	242.—
Wiedeńskiego towarzystwa akcyonaryuszów młyna parowego po 500 zł. w.a.	330.—	340.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	100 50	101.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	96 25	96.50
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	91.—	91.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	100. —	—.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	87.75	88 —

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	103.25	103.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	104.—	104 25
Esterhazego 40 zł. m. k.	81.50	82 50
Salma 40 „ „	38.75	39 25
Palfiego 40 „ „	36.50	37.—
Clarego 40 „ „	36.25	36 75
St. Genois 40 „ „	37.—	37.50
Windischgrätza 20 „ „	24.50	25.—
Waldsteina 20 „ „	27.50	28.—
Keglevicha 10 „ „	14.75	15.25

Na 3 miesiące.

	pien.	listy
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	105 50	106 75
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	106.50	106 75
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	93 50	93 75
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	123 75	124
Paryż, za 100 franków 3%	49.30	49 35

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	84 cen.	5 zł.	86 cen
Korona	17 „	— „	17 „	3 „
Napoleondor	9 „	91 „	9 „	93 „
Rosyjski imperyał	10 „	15 „	10 „	17 „

KRONIKA.

(Pożary.) Ze Samborskiego donoszą z miesiąca października dwa pożary, a obydwa miały powstać z podłożenia ognia. Pierwszy w Mistkowicach w nocy z 25. na 26 października zniszczył izraelicie Mechlowi B. dom mieszkalny, 3 stodoły, szopę i cały plon zboża, przyczem poniosło uszkodzenia także dwóch włościan; drugi w Barańczycach na dniu 30. października obrócił w perzynę dwa domy, izraelity Mortka P. i włościanina Marcina L.

(O wieży św. Szczepana w Wiédniu.) Komisya mająca zająć się rozpoznaniem odbudowanych części wieży św. Szczepana, odbyła pierwsze swe obrady we czwartek 24. b. m. pod prezydencyą J. Eminencyi kardynała księcia-arcybiskupa Rauschera, tudzież z zaproszeniem członka komitetu budowniczego, burmistrza dr. Seiller'a, członka wykonawczego komitetu budowniczego, radzcy magistratualnego Kronnes i budowniczego L. Ernsta. Każdemu z członków komisyi nadzwyczajnej wręczono odpis protokołu lustracyi dla tem łatwiejszego przekonania się o defektach gmachu i wyszukania najlepszych środków naprawy.

(Śpiewacy rosyjscy do Nizzy.) Temi dniami przejeżdżało przez Wiedeń ośmiu śpiewaków młodych z Petersburga do Nizzy w towarzystwie dyrygenta i tłumacza. Chłopców tych powołała Jej Mość Cesarzowa rosyjska (matka), by podczas nabożeństwa śpiewali pieśni liturgiczne.

(Łaska Imperatora.) Dnia 22. listopada wieczorem odbyły się w Maichowie zaślubiny zbiegłego literata rosyjskiego, Jana Golowina. Dano o tem znać J. M. Cesarzowi telegrafem, a we dwie godziny poźniej nadeszła taka odpowiedź: „Moje błogosławieństwo. Wszystko zapomniano i przebaczono.“

(Kafrejczyk zabłąkany w Londynie.) Z zawiadomień policyjnych z dnia 24. listopada dowiedzieli się mieszkańce Londynu, że temi dniami pochwycono Kafra dzikiego, który w obrębie jednej z dzielnic londyńskich (Highgate), a mianowicie w gaiku tamtejszym miał swoje schronienie. Niewiadomo potąd jakim sposobem zaszedł Kafrejczyk do tej dzielnicy, i trudno się od niego o tem dowiedzieć, zwłaszcza że i słowa nie rozumie po angielsku, i rzuca się jak dzikie zwierzę. Znaleziono go w jamie, którą sobie w gaju wygrzebał, a przy tem także baraninę surową i pieczoną i rozmaitą odzież kradzioną. Niektórzy napotykali podobno już dawniej na tego gościa szczególnego, lecz uciekał zawsze jak kot dziki, skakał przez krzaki i spuszczał się po gałęziach drzew, tak że nikt nie śmiał przystąpić do niego. Policya zapewne dojdzie całej tej rzeczy, jak tylko znajdzie jakiego tłómacza, coby się mógł z tym Kafrem rozmówić.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*